

зауважити, що ризики та певні нормативно-правові колізії, які виникли при прийнятті вказаного закону, потребують якнайшвидшого професійного обговорення та вирішення під час підготовки підзаконних актів щодо його реалізації.

ВИКЛИКИ ПІД ЧАС РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Гушук Р. І., Олексюк Н. Є., Седляр Н. В., Редзель Г. П., Надейко А. М.
м. Острозь, Національний університет "Острозька академія"

Системи охорони здоров'я є не тільки одними із найскладніших систем у сфері соціально-економічного розвитку країн, а й своєрідним індикатором розвитку кожної держави, які, в свою чергу, періодично повинні переглядати власні політики щодо досягнення найвищого рівня здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя населення. Як і в багатьох інших країнах, здоров'я українців перебуває під впливом таких потужних факторів як старіння населення, швидка урбанізація, поширення шкідливих звичок, нездорового способу життя та глобальних екологічних криз. Наразі пандемія COVID-19 і, безперечно, військова агресія з боку росії ще більш негативно вплинули як на стан здоров'я населення, так і на виклики для національної системи охорони здоров'я.

Система охорони здоров'я України, з моменту набуття незалежності, перманентно перебуває в стадії постійної реформи першими кроками якої було формування нормативно-правової бази: Закони України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя» та ін. Указом Президента від 7 грудня 2000 року було схвалено «Концепцію розвитку охорони здоров'я населення України». Надалі реформа СОЗ як пріоритетне завдання передбачалась у «Програмі економічних реформ на 2010–2014 рр.». Після Революції Гідності у 2014 році медична професійна спільнота згуртувалась для напрацювання проектів необхідних нормативно-правових актів (Концепції, Стратегії, Програми реалізації) з реформування національної системи охорони здоров'я України. В період з травня по листопад 2014 року відповідні проекти Концепції та Стратегії були розроблені та представлені до обговорення. Однак слід зауважити, що до цього часу вони не були прийняті. Натомість, у жовтні 2021 року на обговорення було винесено нову редакцію «Стратегії розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року».

Безперечно, розвиток і удосконалення системи медичного обслуговування в Україні, як і у світі загалом, є важливою складовою системи охорони здоров'я, проте не варто забувати про профілактичну складову. На наше переконання, повноцінна, логічно завершена реформа системи охорони здоров'я неможлива без визначення ролі та функцій вітчизняної системи охорони/захисту громадського здоров'я, яка сьогодні також перебуває у стадії становлення.

CHALLENGES TO THE PUBLIC HEALTH SYSTEM IN UKRAINE DUE TO THE COVID-19 PANDEMIC AND RUSSIAN AGGRESSION

Detsyk O. Z.

Ivano-Frankivsk, Ivano-Frankivsk National Medical University, Ukraine

Aim: to analyze the challenges to the Public Health System in Ukraine due to the COVID-19 pandemic and russian aggression.

Materials and Methods. It was studied the normative and legal basis of the Public Health System (PHS) of Ukraine.

Results. The formation of the PHS in Ukraine took place in several stages: 1) creation of the State Sanitary and Epidemiological Service with monitoring and inspection functions (2010); 2) its liquidation and joining the State Service for Food Safety and Consumer Protection (2012), creation of Laboratory Centers on the basis of former Sanitary-Epidemiological Stations; 3) adoption of the Concept of Public Health System Development as a decentralized model (2016); 4) adoption of the Law of Ukraine "On the Public Health System" (2022). However, the COVID-19 pandemic prompted the creation of a mixed model of the PHS and the restoration the institution of State sanitary doctors of administrative territories for rapid response to emergency situations. Centers for Disease Control and Prevention were created on the basis of Laboratory Centers, which made it possible to improve surveillance and monitoring of COVID-19 incidence rates and vaccination coverage. With the beginning

of the full-scale Russian-Ukrainian war, the PHS of Ukraine faces new challenges due to the appearance of a significant number of refugees, threats of epidemics, radiation, chemical or bacteriological attacks.

Conclusion. In Ukraine, during the years of independence, a modern Public Health System was created, which is currently being tested in war conditions.